

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 21 mei 1999 door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid verzocht haar, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van sommige teksten betreffende de PWA-arbeidsovereenkomst", heeft op 27 mei 1999 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi et du Travail, le 21 mai 1999, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "fixant la date d'entrée en vigueur de certains textes relatifs au contrat de travail ALE", a donné le 27 mai 1999 l'avis suivant :

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door het feit

"dat de Regering, onder meer op vraag van de werknemersorganisaties, zich ertoe verbonden heeft, in haar algemene politieke verklaring ter gelegenheid van de opening van het parlementair jaar 1997-1998, op 7 oktober 1997, om het statuut van de personen die werken in het stelsel van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen te verbeteren wat betreft het arbeidsrecht door het afsluiten van een arbeids-overeenkomst; dat terzake een wetsontwerp voorbereid, en voor dringend advies voorgelegd werd, aan de Nationale Arbeidsraad op 6 maart 1998; dat dit advies gegeven werd op 16 juni 1998; dat de Regering ondertussen dit ontwerp opgenomen heeft in het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 opgesteld op basis van de Europese richtsnoeren inzake tewerkstelling 1998, hetwelk eind april 1998 ingediend werd bij de Europese Commissie; dat de Regering op basis van een unaniem advies van de Nationale Arbeidsraad een aangepast ontwerp goedgekeurd heeft in de Ministerraad van 3 juli 1998; dat over dit ontwerp het advies van de Raad van State gevraagd werd op 9 juli 1998 in toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat dit advies gegeven werd op 7 januari 1999 en overgemaakt werd op 11 februari 1999; dat de Regering ondertussen haar engagement tegenover het parlement opnieuw bevestigd heeft in haar algemene politieke verklaring 1998-99 van 13 oktober 1998 ter gelegenheid van de opening van de parlementaire zitting 1998-99; dat het wetsontwerp, aangepast volgens het advies van de Raad van State voorgelegd werd aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 24 februari 1999; dat dit wetsontwerp het voorwerp heeft uitgemaakt van een dringende behandeling in toepassing van artikel 80 van de Grondwet; dat de

.../...

hoogdringendheid van dit ontwerp ook blijkt uit de parlementaire besprekingen; dat de wet betreffende de PWA-arbeidsovereenkomst houdende de definitieve tekst van dit ontwerp afgekondigd werd op 7 april 1999 en in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd werd op 20 april 1999; dat ondertussen de uitvoeringsbesluiten voorbereid werden; dat sommige van deze besluiten voorgelegd werden voor dringend advies aan het beheerscomité van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening; dat dit advies gevraagd werd op 2 april 1999, verleend werd op 15 april 1999 en medegedeeld werd op 22 april 1999; dat eveneens een ontwerp van besluit voor dringend advies voorgelegd werd aan de Nationale Arbeidsraad op 2 april 1999 en dat dit advies verleend werd op 27 april 1999; dat sommige ontwerpen, aangepast volgens de voormelde adviezen goedgekeurd werden door de Ministerraad van 30 april 1999; dat het advies van de Raad van State; gevraagd werd op 4 mei 1999 in toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat de wet van 7 april 1999 en de ontwerpen van besluiten die tot doel hebben het statuut van degenen die prestaties leveren in het stelsel van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen te verbeteren en te valoriseren, een hervorming betreffen in het kader van de werkgelegenheidspolitiek die als prioritair beschouwd wordt door de Regering en het Parlement; dat deze hervorming in het bijzonder de herinschakeling van langdurige werklozen dient te bevorderen; dat in de huidige stand van de legislatuur en gezien de tijd die vereist was voor de voormelde voorafgaande en verplichte raadplegingen, de enige mogelijkheid voor de Regering om haar engagement ten overstaan van het Parlement en de Europese instanties te houden er in bestaat de nodige besluiten ter uitvoering van de beslissing van het Parlement binnen de korst mogelijke tijd te nemen en dus een beroep te doen op het advies van de Raad van State met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat deze nieuwe bepalingen eveneens de bedoeling hebben de rechtszekerheid binnen het kader van het PWA-stelsel te verhogen door de precisering van de respectievelijke rechten en verplichtingen van de werkgevers, de werknemer en de gebruikers; dat het tenslotte aangewezen is deze nieuwe bepalingen zo spoedig mogelijk ter kennis te brengen van de administraties belast met de uit-

.../...

voering ervan opdat deze hervorming binnen de kortste termijn en onder de beste voorwaarden in werking zou kunnen treden, dat daartoe een belangrijk voorbereidend werk dient geleverd, onder meer rekening houdend met de noodzakelijke termijnen voor het opstellen en verdelen van de nieuwe documenten en formulieren, voor het informeren van de P.W.A.'s in alle gemeenten en voor de vorming van meerdere honderden persoonsleden, dat eveneens rekening dient gehouden met de periode van de zomervakantie; dat rekening gehouden met al deze elementen de datum van inwerkingtreding vastgesteld werd op 1 oktober 1999".

2. Rekening houdend met het ogenblik waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht van de regering op het feit dat de ontstentenis van de controle die de Kamer van volksvertegenwoordigers krachtens de Grondwet moet kunnen uitoefenen, tot gevolg heeft dat de regering niet over de volheid van haar bevoegdheid beschikt. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als zij te oordelen heeft of het vaststellen of wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

Daarenboven heeft de afdeling wetgeving zich, met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, in hoofdzaak beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan".

.../...

3.1. Het om advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe de wet van 7 april 1999 betreffende de PWA-arbeidsovereenkomst in werking te stellen. Tevens wordt een aantal koninklijke besluiten betreffende de PWA-arbeidsovereenkomst in werking gesteld. Het gaat meer bepaald om de koninklijke besluiten die, in ontwerpvorm, het voorwerp zijn van de adviesaanvragen L. 29.339/1, L. 29.340/1, L. 29.341/1 en L. 29.342/1.

Zowel de wet als de betrokken koninklijke besluiten treden volgens het ontwerp op 1 oktober 1999 in werking.

3.2. Wat de inwerkingtreding van de wet van 7 april 1999 betreft, maakt artikel 32 van die wet de Koning bevoegd om haar in werking te stellen.

Wat de in artikel 1 van het ontwerp opgesomde koninklijke besluiten betreft, wordt de rechtsgrond voor de ontworpen regeling telkens geboden door de respectieve wetsbepalingen die de in werking te stellen koninklijke besluiten tot rechtsgrond strekken. Daarbij gaat het om de artikelen 7 en 8 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (wat de besluiten betreft die, in ontwerpvorm, het voorwerp zijn van de adviesaanvragen L. 29.339/1 en L. 29.340/1), de artikelen 5 en 17, 3°, van de wet van 7 april 1999 (wat het besluit betreft dat, in ontwerpvorm, het voorwerp is van de adviesaanvraag L. 29.341/1) en artikel 2, § 1, 4°, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (wat het besluit betreft dat, in ontwerpvorm, het voorwerp is van de adviesaanvraag L. 29.342/1).

.../...

4. Rekening houdend met de rechtsgrond van het ontwerp, zoals die onder 3 is beschreven, dient het eerste lid van de aanhef te worden aangevuld met een verwijzing naar artikel 8 van de besluitwet van 28 december 1944.

Tevens moet, na het eerste lid, een afzonderlijk lid aan de aanhef worden toegevoegd, waarin wordt verwezen naar artikel 2, § 1, 4°, van de voornoemde wet van 27 juni 1969.

Het tweede lid van de aanhef van het ontwerp, zoals het om advies is voorgelegd, en dat het derde lid dient te worden, wordt beter geredigeerd als volgt :

"Gelet op de wet van 7 april 1999 betreffende de PWA-arbeidsovereenkomst, inzonderheid op de artikelen 5, 17, 3° en 32;".

De verwijzing, in het derde tot het zesde lid van de aanhef van het ontwerp, zoals het om advies is voorgelegd, naar de koninklijke besluiten waarvan de inwerking-treding wordt geregeld, is overbodig en kan beter vervallen.

Het lid van de aanhef waarin wordt verwezen naar het advies van de Raad van State, dient op de motivering van het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag te volgen, in plaats van eraan vooraf te gaan.

5. Artikel 1 van het ontwerp - dat uiteraard met een punt dient te eindigen - zou beter leesbaar worden indien de in werking te stellen teksten erin zouden worden opgesomd met gebruikmaking van streepjes of punten.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée par le fait

"dat de Regering, onder meer op vraag van de werknemersorganisaties, zich ertoe verbonden heeft, in haar algemene politieke verklaring ter gelegenheid van de opening van het parlementair jaar 1997-1998, op 7 oktober 1997, om het statuut van de personen die werken in het stelsel van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen te verbeteren wat betreft het arbeidsrecht door het afsluiten van een arbeidsovereenkomst; dat terzake een wetsontwerp voorbereid, en voor dringend advies voorgelegd werd, aan de Nationale Arbeidsraad op 6 maart 1998; dat dit advies gegeven werd op 16 juni 1998; dat de Regering ondertussen dit ontwerp opgenomen heeft in het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 opgesteld op basis van de Europese richtsnoeren inzake tewerkstelling 1998, hetwelk eind april 1998 ingediend werd bij de Europese Commissie; dat de Regering op basis van een unaniem advies van de Nationale Arbeidsraad een aangepast ontwerp goedgekeurd heeft in de Ministerraad van 3 juli 1998; dat over dit ontwerp het advies van de Raad van State gevraagd werd op 9 juli 1998 in toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat dit advies gegeven werd op 7 januari 1999 en overgemaakt werd op 11 februari 1999; dat de Regering ondertussen haar engagement tegenover het parlement opnieuw bevestigd heeft in haar algemene politieke verklaring 1998-99 van 13 oktober 1998 ter gelegenheid van de opening van de parlementaire zitting 1998-99; dat het wetsontwerp, aangepast volgens het advies van de Raad van State voorgelegd werd aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 24 februari 1999; dat dit wetsontwerp het voorwerp heeft uitgemaakt van een dringende behandeling in toepassing van artikel 80 van de Grondwet; dat de hoogdringendheid van dit ontwerp ook blijkt uit de parlementaire besprekingen; dat de wet betreffende de PWA-arbeidsovereenkomst houdende de definitieve tekst

.../...

van dit ontwerp afgekondigd werd op 7 april 1999 en in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd werd op 20 april 1999; dat ondertussen de uitvoeringsbesluiten voorbereid werden; dat sommige van deze besluiten voorgelegd werden voor dringend advies aan het beheerscomité van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening; dat dit advies gevraagd werd op 2 april 1999, verleend werd op 15 april 1999 en medegedeeld werd op 22 april 1999; dat eveneens een ontwerp van besluit voor dringend advies voorgelegd werd aan de Nationale Arbeidsraad op 2 april 1999 en dat dit advies verleend werd op 27 april 1999; dat sommige ontwerpen, aangepast volgens de voormelde adviezen goedgekeurd werden door de Ministerraad van 30 april 1999; dat het advies van de Raad van State; gevraagd werd op 4 mei 1999 in toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat de wet van 7 april 1999 en de ontwerpen van besluiten die tot doel hebben het statuut van degenen die prestaties leveren in het stelsel van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen te verbeteren en te valoriseren, een hervorming betreffen in het kader van de werkgelegenheidspolitiek die als prioritair beschouwd wordt door de Regering en het Parlement; dat deze hervorming in het bijzonder de herinschakeling van langdurige werklozen dient te bevorderen; dat in de huidige stand van de legislatuur en gezien de tijd die vereist was voor de voormelde voorafgaande en verplichte raadplegingen, de enige mogelijkheid voor de Regering om haar engagement ten overstaan van het Parlement en de Europese instanties te houden er in bestaat de nodige besluiten ter uitvoering van de beslissing van het Parlement binnen de korst mogelijke tijd te nemen en dus een beroep te doen op het advies van de Raad van State met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat deze nieuwe bepalingen eveneens de bedoeling hebben de rechtszekerheid binnen het kader van het PWA-stelsel te verhogen door de precisering van de respectievelijke rechten en verplichtingen van de werkgevers, de werknemer en de gebruikers; dat het tenslotte aangewezen is deze nieuwe bepalingen zo spoedig mogelijk ter kennis te brengen van de administraties belast met de uitvoering ervan opdat deze hervorming binnen de kortste termijn en onder de beste voorwaarden in werking zou kunnen treden, dat daartoe een belangrijk voorbereidend werk dient geleverd, onder meer rekening houdend met de noodzakelijke termijnen voor het opstellen en verdelen van de nieuwe documenten en formulieren, voor het

.../...

informer van de P.W.A.'s in alle gemeenten en voor de vorming van meerdere honderden persoonsleden, dat eveneens rekening dient gehouden met de periode van de zomervakantie; dat rekening gehouden met al deze elementen de datum van inwerkingtreding vastgesteld werd op 1 oktober 1999".

2. Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'Etat attire l'attention du gouvernement sur le fait que l'absence du contrôle qu'il appartient à la Chambre des représentants d'exercer en vertu de la Constitution, a pour conséquence que le gouvernement ne dispose pas de la plénitude de ses compétences. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien des compétences ainsi limitées, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier une disposition réglementaire.

En outre, en application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la section de législation s'est essentiellement limitée à "l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites".

3.1. Le projet d'arrêté soumis pour avis a pour objet de mettre en oeuvre la loi du 7 avril 1999 relative au contrat de travail ALE. Un nombre d'arrêtés royaux relatifs au contrat de travail ALE sont de même mis en oeuvre. Il s'agit plus précisément des arrêtés royaux qui, sous la forme de projets, font l'objet des demandes d'avis L. 29.339/1, L. 29.340/1, L. 29.341/1 et L. 29.342/1.

.../...

Selon le projet, tant la loi que les arrêtés royaux concernés entrent en vigueur le 1er octobre 1999.

3.2. En ce qui concerne l'entrée en vigueur de la loi du 7 avril 1999, son article 32 habilite le Roi à cet effet.

En ce qui concerne les arrêtés royaux énumérés à l'article 1er du projet, le fondement légal du texte en projet est chaque fois procuré par les dispositions législatives qui constituent le fondement légal de chacun des arrêtés royaux dont la mise en oeuvre est envisagée. Il s'agit, à cet égard, des articles 7 et 8 de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs (pour ce qui est des arrêtés qui, sous la forme de projets, font l'objet des demandes d'avis L. 29.339/1 et L. 29.340/1), des articles 5 et 17, 3°, de la loi du 7 avril 1999 (pour ce qui est de l'arrêté qui, sous la forme de projet, fait l'objet de la demande d'avis L. 29.341/1) et de l'article 2, § 1er, 4°, de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs (pour ce qui est de l'arrêté qui, sous la forme de projet, fait l'objet de la demande d'avis L. 29.342/1).

4. Compte tenu du fondement légal du projet, tel qu'il est relaté sous 3, il y aurait lieu de compléter le premier alinéa du préambule par une référence à l'article 8 de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944.

.../...

En outre, il faudrait ajouter au préambule, après le premier alinéa, un alinéa distinct qui ferait référence à l'article 2, § 1er, 4°, de la loi du 27 juin 1969.

Le deuxième alinéa du préambule du projet, tel qu'il a été soumis pour avis, serait mieux rédigé comme suit et devrait devenir le troisième alinéa :

"Vu la loi du 7 avril 1999 relative au contrat de travail ALE, notamment les articles 5, 17, 3°, et 32;"

Mieux vaudrait supprimer la référence superflue que font les troisième à sixième alinéas du préambule du projet, tel qu'il a été soumis pour avis, aux arrêtés royaux dont l'entrée en vigueur est réglée.

L'alinéa du préambule qui fait référence à l'avis du Conseil d'Etat devrait suivre la motivation du caractère urgent de la demande d'avis plutôt que la précéder.

5. L'article 1er du projet - qui devrait, de toute évidence, se terminer par un point - serait plus lisible s'il énumérait les textes à mettre en vigueur en faisant usage de tirets ou de points.

De kamer was samengesteld uit

de Heren
Messieurs

D. VERBIEST,

M. VAN DAMME,
J. SMETS,

G. SCHRANS,
H. COUSY,

W. GEURTS,

La chambre était composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

toegevoegd griffier,
greffier assumé.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. E. VANHERCK, referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Le rapport a été présenté par M. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. E. VANHERCK, référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

W. GEURTS

D. VERBIEST